

EKONOMI-
HÖGSKOLAN

Nationalekonomiska institutionen

Finns det en Trump-effekt på transatlantisk handel?

Examensarbete, Kandidatnivå – NEKH03

Januari 2021

Författare: Nicole Rafstedt

Handledare: Maria Persson

Abstract

Donald Trump has surprised the world with a different way of presidency ever since he entered as the US president 2017, especially within the trade field. Although his political actions have mainly been directed towards China, his presidency has affected several additional trade relationships by, for instance, modifying trade agreements. His divergent presidency has caused uncertainty around the world, both politically and financially. This study seeks to find an impact on the trade flow between the US and the EU at the time since Donald Trump entered as president. In order to examine this, paneldata consisting of 28 country pairs and their associated trade flows during the period 2009-2019 is used in an OLS-regression where the Trump-effect is captured by a dummy variable. The US is the only importer and the EU countries represent the exporters in the gravity model used for this study. The overall conclusion from the empirical analysis is that there is a negative effect on transatlantic trade since Donald Trump entered as the US president 2017. This effect is likely caused by president Trump since his entry into presidency is the major event that has occurred when it comes to the trade relationship between the US and the EU since 2017.

Key words: Donald Trump, Transatlantic trade, The Gravity model, Divergent presidency, Political uncertainty

Förkortningar

EU	–	Europeiska Unionen
NAFTA	–	North American Free Trade Agreement
OLS	–	Ordinary Least Squares
TPA	–	Trade Promotion Authority
TPP	–	Trans-Pacific Partnership
USTR	–	United States Trade Representative
USMCA	–	The United States Mexico Canada Agreement
WTO	–	World Trade Organization

Innehållsförteckning

1. Inledning.....	6
2. Bakgrund.....	8
2.1 Vilken roll har den amerikanska presidenten för USA:s handelspolitik?.....	8
2.1.1 Vad säger USA:s konstitution?.....	8
2.1.2 Trade Promotion Authority.....	8
2.1.3 Typfall – Delegeringar till presidenten.....	9
2.2 Vilken politik har president Trump fört på handelsområdet?.....	9
2.3 Vad är den förväntade Trump-effekten på transatlantisk handel?.....	12
3. Tidigare studier.....	13
4. Empirisk strategi.....	15
4.1 Empirisk modell.....	15
4.1.1 Gravitationsmodellen.....	15
4.1.2 Presentation av modell.....	16
4.2 Estimeringsstrategi.....	18
4.2.1 Heteroskedasticitet.....	18
4.2.2 Autokorrelation.....	19
4.2.3 Icke-observerad heterogenitet.....	19
4.3 Data.....	20
5. Empiriska resultat och analys.....	21
5.1 Huvudresultat.....	21
5.2 Tolkning av resultat.....	22
5.3 Känslighetsanalys.....	24
5.3.1 Tillägg av kontrollvariabel.....	24
5.3.2 Ändring av Trump-dummy.....	25
5.3.3 Uteslutande av fixa effekter.....	26
5.3.4 Kombination av ändring av Trump-dummy och uteslutande av fixa effekter.....	27
6. Sammanfattning och slutsatser.....	28

Referenser.....30

Appendix 1.....33

1 Inledning

Den nuvarande amerikanska presidenten Donald Trump har fört ett annorlunda presidentskap som dragit till sig stor uppmärksamhet världen över. Exempelvis har flera handelshinder mot Kina införts under Trumps presidenttid, åtgärder som idag har resulterat i ett handelskrig. President Trump har även bidragit till global oförutsägbarhet på handelsområdet med sin förmåga att ta snabba omfattande beslut. Hur detta har påverkat andra länder än Kina är därför relevant inom forskningen för politisk osäkerhet och dens påverkan på handelsflöden. Studier om politisk osäkerhets påverkan på handel har bla gjorts av Handley, Limao (2017) och Osnago, Piermartini, Rocha (2015) där de alla har en gemensam slutsats om att politisk osäkerhet har en negativ påverkan på handel. Att vidare applicera denna slutsats på ett aktuellt ämne som Donald Trumps presidentskap och dens påverkan på transatlantisk handel är ett bidrag till den ekonomiska litteraturen där denna studie även kan fungera som ett komplement till tidigare prognoser om hur Trumps politik kan komma att påverka internationell handel. Denna uppsats skrivs i skedet som motsvarar Donald Trumps sista tid som USA:s president och därför kan denna studie vara en av de första med att släppa en empirisk analys om president Trumps inflytande på transatlantisk handel.

Under Trumps tid som president har EU, som är en av USA:s största handelspartners mestadels påverkats av faktiska handelshinder i form av stål- och aluminium tullar som Trump lät införa mars 2018. Därför är det av intresse att undersöka ifall EU totalt sett har handlat mindre med USA under Trumps president tid, där en möjlig negativ effekt skulle kunna förklaras av den politiska osäkerheten Trump har bidragit med genom sitt avvikande presidentskap. Därmed skulle denna studie kunna fungera som ett komplement till de tidigare studierna om politisk osäkerhets påverkan på handel genom att stödja deras resultat med ett aktuellt och konkret exempel om president Trump. Skulle effekten däremot inte vara statistiskt signifikant, kan en möjlig slutsats vara att den politiska osäkerheten inte alltid är det som påverkar handeln i en betydelsefull riktning utan att det då istället möjligtvis krävs mer faktiska handelshinder för att påverka handeln.

Syftet med denna uppsats är att undersöka huruvida president Trump haft någon signifikant effekt på handelsflödet mellan USA och EU. Detta görs genom en skattning av en gravitationsmodell där den eventuella Trump-effekten fångas av en dummyvariabel som tar värdet 1 under perioden 2017-2019.

Frågeställningen som uppsatsen syftar att besvara är:

Har president Trump haft någon effekt på handelsflödet mellan USA och EU, i så fall vilken?

Den huvudsakliga slutsatsen som kan dras utifrån denna studies empiriska analys är att det finns en negativ Trump-effekt på transatlantisk handel sedan Donald Trump tillträdde som USA:s president. Storleken på Trump-effekten skiljer sig beroende på hur den valda modellen och strategin ser ut vilket visas i uppsatsens känslighetsanalys. För att besvara frågeställningen används studiens huvudresultat i syfte att utgå från den mest rimliga modellen som studien bygger på.

Uppsatsen inleds med ett bakgrundsavsnitt som först beskriver den amerikanske presidentens roll inom USA:s handelspolitik följt av ett presenterande urval av Trumps politiska handlingar på handelsområdet som sedan leder till den ekonomiska teorin för denna uppsats. Därefter nämns tidigare studier som är relevanta för denna studies teori där det råder en generell konsensus i att politisk osäkerhet leder till minskad handel. Sedan presenteras den empiriska strategin med modellspecifikation och problematik inkluderat som sedan följs upp av huvudresultatet av studien med en påföljande känslighetsanalys i syfte att se hur robust resultatet är genom att ändra konstruktionen av modellen, modifiering av dummy-variabeln och ändra strategi i form av att utesluta de fixa effekterna. Slutligen redogörs det för rimliga slutsatser genererade från denna studie baserat på det empiriska resultatet.

2 Bakgrund

2.1 Vilken roll har den amerikanska presidenten för USA:s handelspolitik?

2.1.1 Vad säger USA:s konstitution?

I USA:s konstitution, beskrivs kongressens roll inom handelspolitik i det första kapitlet. Där anges det att det är kongressen som har “makten att påtvinga och samla in skatter, tullar, importavgifter och punktskatter för att betala statsskulder och för att bekosta det gemensamma försvaret och generella välfärden av USA”¹ (Devereaux Lewis, 2016, s.1). Vidare nämns det också att det är kongressen som reglerar inrikes- och internationell handel. Presidentens roll nämns i kapitel två av konstitutionen, som säger att presidenten har befogenheten att förhandla fram olika handelsavtal, men själva regleringen och implementeringen av skatter och tullar har kongressen ensamrätt om (Devereaux Lewis, 2016, s.2). Detta betyder således att det är kongressen som måste godkänna ett framförhandlat handelsavtal av presidenten innan det kan träda i kraft.

2.1.2 Trade Promotion Authority

Det var på 1930-talet som kongressen först började delegera över visst ansvar gällande tullar till den amerikanske presidenten. Under denna tid var det de tullrelaterade åtgärderna som präglade handelspolitiken. Fokuset på tullar i syfte att reglera handel kom sedan att ändras under 1970-talet där istället icke-tariffära handelshinder fick större betydelse. Här införde då kongressen en lagstiftningsprocess för att fortsätta kunna delegera visst ansvar till presidenten. Denna lagstiftning skulle fungera som en mer effektiv process i att få handelsavtal att träda i kraft (Devereaux Lewis, 2016, s. 2-3). Lagstiftningen kallas “Trade promotion authority” (TPA) och innefattar alla principer och regler gällande processen av förhandlingar om handelsavtal som presidenten måste följa. Slutligen är det kongressens ansvar att godkänna det framförhandlade avtalet från presidenten (United States Trade Representative, 2020). TPA innebär fortfarande ingen generell makt för presidenten i handelspolitiken utan det finns tydliga tidsbegränsningar och villkor för presidentens befogenheter gällande handelspolitiken och det är fortfarande

¹ Originalcitatt: “Power to lay and collect Taxes, Duties, Imposts and Excises, to pay the Depts and provide for the common Defence and general Welfare of the United States”. Egen översättning.

kongressen som har den slutgiltiga makten över besluten (Devereaux Lewis, 2016, s.2-3).

Genom den tydliga ramen för när TPA gäller underlättar denna lagstiftningsprocess kongressens arbete med att få handelsavtal att träda i kraft genom att ge över ett visst ansvar till presidenten givet villkoren i TPA (Congressional research service, 2019, s.2).

2.1.3 Typfall – delegeringar till presidenten

“Nationell nödsituation” är ett exempel på en situation där presidenten har delegerats vissa befogenheter inom handelspolitiken. Kan presidenten bevisa att ett hot mot den nationella säkerheten eller ekonomin som kommer från andra länder är ett faktum kan hen använda den handelspolitik hen finner lämplig för att stoppa hotet mot den nationella säkerheten (Devereaux Lewis, 2016, s.5). Andra exempel på omständigheter där den amerikanske presidenten har specifika befogenheter över handelspolitiken är krigssituationer, problem med internationella skulder och inkonsekvent agerande från länder inom ett handelsavtal med USA som skulle missgynna USA. Avtalsspecifika befogenheter där presidenten har delegerats en viss makt förekommer i exempelvis NAFTA, Uruguay Round Agreement och Dominican Republic-Central America Free Trade (Devereaux Lewis, 2016, s.3-6).

Sammanfattningsvis utgår alltså makten över USAs handelspolitik från den amerikanska kongressen och presidenten där kongressen har den översiktliga makten över handelsområdet. Kongressen har genom Trade Promotion Authority delegerat visst ansvar till presidenten vad gäller förhandlingar om handelsavtal samt även under specifika omständigheter och villkor, där dessa kan vara alltifrån krissituationer såsom krig, hot mot nationell säkerhet och nationell nödsituation till avtalsspecifika befogenheter som rör förutbestämda handelsavtal.

2.2 Vilken politik har president Trump fört på handelsområdet?

Nedan presenteras ett urval av president Trumps handlingar på handelsområdet mellan perioden 2017-2020 sammanfattat. Den tredje kolumnen representerar vilken tidpunkt allmänheten först fick reda på hans planerande av respektive handling. Påföljande paragrafer redogör för varje händelse mer utförligt.

Tabell 1 – President Trumps politiska handlingar på handelsområdet

Politisk händelse/åtgärd	När åtgärden beslutades/infördes	Tillkännagavs först
USA går ur TPP avtalet	23 januari 2017	Under valkampanjen 2016
Stål- och aluminium tullar införs mot flera länder inklusive EU-länderna	Beslutades: 8 mars 2018. Infördes: 23 mars 2018	1 mars 2018
Trump godkänner föreslagna restriktioner riktade mot Kina	22 mars 2018	Under valkampanjen 2016
Första tullarna riktade mot specifikt kinesiska varor införs	6 juli 2018	15 juni 2018
Handelsförhandlingar med Kina	Under perioden januari 2019-1 maj 2019 –	Under samma period
Ökar befintliga tullar mot Kina	10 maj 2019	5 maj 2019
Omförhandling av NAFTA	1 juli 2020	Under valkampanjen 2016

Beslutet om att USA skulle gå ur frihandelsavtalet Trans-Pacific-Partnership (TPP) gjordes redan under Trumps första månad som president. Detta för att han ansåg att handelsavtalet var skadligt för den amerikanska arbetsmarknaden. TPP avtalet, som totalt består av 11 länder runt stilla havet, skapades under Trumps föregångare, president Barack Obamas tid vid makten (SVT, 2017 a).

Den för EU:s räkning kanske mest uppmärksammade handelsåtgärd Trump infört är importtullarna på stål och aluminium som beslutades om i mars 2018. Beslutet drabbade EU i juni 2018 och innebar en 25% importtull på stålprodukter samt en 10% importtull på aluminium. Lagstiftningen som möjliggjorde detta tullinförande var sektion 232 i den amerikanska "Trade Expansion Act" som infördes 1962 som stödjer presidentens befogenhet att utreda ifall en viss import hotar den nationella säkerheten (Kommerskollegium, 2020 a). Det dröjde dock inte länge förrän EU införde motåtgärder mot USA i form av importtullar på ett stort antal varor från USA såsom järn, stål, livsmedel och kosmetika. Dessa tullar uppgick till 25% och infördes i juni 2018,

alltså kort efter att stål- och aluminium tullarna infördes i USA. EU planerar även att införa ytterligare tullar mot USA om inte önskad effekt uppnås (Kommerskollegium, 2020 b).

En annan mycket uppmärksammasad handelspolitisk situation under Trumps presidenttid är det påbörjade handelskriget² med Kina som pågår än idag. Redan under sin valkampanj 2016 yttrade Trump sitt missnöje om USA:s handelsrelation med Kina där han menade att handeln enbart gynnar Kina på USA:s bekostnad. Ett år efter att han tillträdde som president godkänner Donald Trump de första föreslagna restriktionerna riktade mot Kina, bla om att införa tullar mot kinesiska varor, detta görs dagen innan stål- och importtullarna träder i kraft. Responser från Kina angående stål- och aluminium tullarna som infördes 23 mars 2018 blev ett införande av tullar på 128 amerikanska varor, detta skedde i april 2018. De första tullarna som riktades specifikt mot Kina implementerades i juli samma år. Kina svarade med hämndtullar återigen mot USA och nu var handelskriget igång på riktigt. Processen fortsatte i liknande spår resterande del av 2018. I början på 2019 hölls förhandlingar mellan USA och Kina i syfte att förbättra handelskonflikten. En av dessa förhandlingar pågick i Beijing under 30 april-1 maj. Några dagar efter, den 5 maj, hotar Trump med högre tullar mot Kina, något som trädde i kraft fem dagar senare. Detta resulterade i att Kina hämnades med högre tullar mot USA i sin tur som skulle gälla från och med juni 2019. Handelskriget pågår än idag med nya beslut från de båda parterna med ibland endast några få dagar mellan varje beslut (Chipman och Wong, 2020).

Ett stort frihandelsavtal som justerades under Trumps tid som president var det 25 år gamla avtalet NAFTA, som president Trump var med och förhandlade om till USMCA – The United States-Mexico-Canada Agreement. Den amerikanska kongressen godkände det nya frihandelsavtalet 2018 och kom därför i kraft därefter (CNN, 2020). Som sagt är det kongressen som har överste makten vad gäller att signera och godkänna handelsavtal men presidenten har full befogenhet att förhandla fram dem. Det nya frihandelsavtalet USMCA innehåller ett ökat krav på ursprungsregler vid frihandel av fordon inom de tre länderna, samt en ökad minimilön för tillverkarna av nordamerikanska fordon, vilket indirekt gynnar USA där lönerna generellt är högre än i Mexiko. USMCA gynnar även den amerikanska arbetsmarknaden genom att höja

² NE:s definition av handelskrig: “Åtgärder för att tillfoga en fientlig stats handelsförbindelser största möjliga avbräck.” (Nationalencyklopedin, 2020).

standarden för arbetsförhållandena i Mexiko som skulle innebära att fler jobb stannar kvar i USA (CNN, 2020).

2.3 Vad är den förväntade “Trump-effekten” på transatlantisk handel?

Genom en återblick på president Trumps agerande inom handelspolitiken framtas två huvudsakliga faktorer som bidrar till den förväntade Trump-effekten på handeln mellan USA och EU i denna studie:

1. Högre faktiska handelshinder i form av tullar
2. Ökad politisk osäkerhet

De införda stål- och aluminium tullarna påverkar sannolikt handelsrelationen mellan USA och EU genom att minska USA:s import av stål- och aluminium varor från EU. Syftet med att införa tullar är att på något sätt begränsa handel och president Trumps argument för dessa tullar var att stål- och aluminium importeras i sådan mängd att det hotar den nationella säkerheten och ville därför minska importen genom tullarna. Därav förväntas de införda stål- och aluminium tullarna minska det totala importflödet från EU till USA.

Trump meddelade planen med stål- och aluminium tullarna sju dagar innan han signerade beslutet om att införa dem från och med den 23 mars 2018. I handelskriget mellan USA och Kina visar Trump sin förmåga att ta snabba och oförutsägbara beslut när han på kort tid inför nya åtgärder som svar på Kinas agerande. En handelsförhandling med Kina hölls mellan 30 april till 1 maj 2019 där Trump fyra dagar efter återigen hotar om nya tullar mot Kina som trädde i kraft den 10 maj. Utdragande och modifiering av befintliga handelsavtal är också något som kan bidra till oförutsägbarhet inom handelspolitiken då funktionen av handelsavtal är att på något sätt säkerställa vissa delar i en handelsrelation.

Politisk osäkerhet påverkar handel troligtvis negativt för att företagens förmåga att prognostisera effekten av handel försämras under osäkra tider. Företag behöver kunna förutse handelseffekter så bra som möjligt för att kunna fatta långsiktiga beslut om exempelvis investeringar och anställningar som förväntas hålla en längre period. Av detta skäl är det rimligt att europeiska

företag avstår att handla med USA i samma omfattning som tidigare och därför förväntas den politiska osäkerheten Trump har bidragit med minska importflödet från EU till USA.

Sammanfattningsvis är det enbart negativa effekter som väntas på handeln mellan USA och EU och är baserat på Trumps handelspolitiska handlingar under sin mandatperiod. Därmed blir den förväntade Trump-effekten i denna studie negativ. Explicit om hur Trump-effekten fångas i denna studie presenteras i avsnitt 4.

3 Tidigare studier

I detta avsnitt presenteras tidigare studier om politisk osäkerhets påverkan på handel, utöver de införda stål- och aluminium tullarna är det just denna faktor som förväntas påverka den transatlantiska handeln efter att Trump tillträdde som president. Det fundamentala skälet till intresset av uppsatsens ämne är president Trumps annorlunda presidentskap vilket, som redan konstaterats, har orsakat oförutsägbarhet som därmed kan kopplas till politisk osäkerhet.

I en studie gjord för WTO 2015 undersöks handelspolitisk osäkerhets påverkan på handel genom att se om osäkerheten påverkar sannolikheten respektive storleken på export. Det undersöks också om den politiska osäkerheten har en större påverkan på handeln med utvecklade länder. Den politiska osäkerheten definieras här som skillnaden mellan den förväntade tullen och den faktiskt införda tullen, där ju större skillnad motsvarar högre osäkerhet. Genomförandet av studien görs med hjälp av skattning av en regressionsmodell med en beroende variabel motsvarande sannolikheten för export respektive storleken på exporten och där graden av politisk osäkerhet är den intressanta oberoende variabeln. Resultatet i studien visade att klyftan mellan förväntad- och faktisk tullsats (vilket motsvarade handelspolitisk osäkerhet) har en negativ påverkan på både sannolikheten för exportering och storleken på exporten. De kom även fram till slutsatsen om att handel med utvecklingsländer påverkas i en större grad av politisk osäkerhet än med utvecklade länder (Osnago, Piermartini och Rocha, 2015).

I en studie av Handley och Limao (2017) görs en analys av hur stor påverkan handelspolitisk osäkerhet har på exporten där de använder fallet med Kinas anslutning till WTO som grund för studien. Deras teori är att den signifikanta ökningen av Kinas export till USA efter att Kina gick med i WTO var för att Kina upplevde en minskad handelspolitisk osäkerhet från USA eftersom

de nu var garanterade en max tull som skulle motsvara MFN-tullen.³ De undersöker teorin genom att konstruera en gravitationsmodell i syfte att få fram sambandet mellan politisk osäkerhet och företags villighet att exportera. Resultatet i studien visar en signifikant positiv påverkan på den kinesiska exporten till USA till följd av det minskade hotet från USA om att införa högre tullar mot Kina som en konsekvens av Kinas anslutning till WTO 2001. De drar därmed slutsatsen om att politisk osäkerhet kan ha en betydelsefull negativ påverkan på företags export inträde och därmed påverkas även handeln i en negativ riktning (Handley och Limao, 2017).

En annan studie gjord av Carballo, Handley och Limao (2018) stödjer resultatet från studien av WTO. Budskapet i denna studie är att handelsavtal är det fundamentala i att lindra effekten av osäkerhet i handelspolitik som särskilt har sin betydelse i osäkra tider. I denna studie studeras finanskrisen 2009 och de två frågeställningarna som undersöks är: “hur påverkar internationell ekonomisk- och handelspolitisk osäkerhet och samspelet däremellan företags beslut gällande handel?”⁴ och “vilken roll hade denna osäkerhet under finanskrisen och den påföljande återhämtningsperioden och hur påverkades detta av internationella handelsavtal?”⁵. De använder data på amerikanska företags export under perioden 2003-2011 i studien och skattar en regression för att besvara de båda frågeställningarna. De kommer fram till att osäkerheten under finanskrisen 2009 påverkade handeln betydelsefullt i en negativ riktning. De menar även här på att handelsavtal är det fundamentala i att mildra den negativa påverkan på handel, särskilt i osäkra tider (Carballo, Handley och Limao, 2018).

Gemensamt för de nämnda studierna är deras slutsatser om att osäkerhet i handelspolitik är ett hinder i sig för handeln och påverkar handeln negativt. En rimlig slutsats från studierna är att förtroende är fundamentalt i handel, både när det gäller vilket land (outvecklat eller utvecklat) man handlar med och när det kommer till osäkra tider där handelsavtal kan minska osäkerheten markant. Min studie bidrar till den ekonomiska litteraturen med att, i efterhand, undersöka en

³ WTO:s definition av MFN-tull: “Normal non-discriminatory tariff charged on imports (excludes preferential tariffs under free trade agreements and other schemes or tariffs charged inside quotas)” (World Trade Organization, 2020).

⁴ Originalcitat: “How do international economic and trade policy uncertainty and their interaction affect firms’ trading decisions?” (Carballo, Handley och Limao, 2018, s.3) Egen översättning.

⁵ Originalcitat: “What was the role of this uncertainty during the collapse and subsequent recovery and how was it affected by international trade agreements?” (Carballo, Handley och Limao, 2018, s.3) Egen översättning.

eventuell effekt som Trump haft på transatlantisk handel. På detta sätt kompletterar min studie tidigare prognoser om hans potentiella effekt. Denna studie använder dessutom slutsatserna från de nämnda tidigare studierna och applicerar dem på ett aktuellt ämne som Donald Trumps presidentskap och bidrar därmed med ett konkret och nutida exempel på hur politisk osäkerhet kan påverka handel. Likartade studier med en kontroll av en faktisk Trump-effekt på handeln är utmanande att hitta eftersom Trump ännu inte lämnat president positionen vilket gör denna studie särskilt intressant.

4 Empirisk strategi

Gravitationsmodellen är en väletablerad modell som har använts mycket inom studier om internationell handel och det är därför lämpligt att applicera modellen även här. För att besvara frågeställningen om president Trump haft någon effekt på handeln mellan USA och EU görs en estimering av gravitationsmodellen där tolkningen av koefficienterna kommer ge svar på frågeställningen. En trump-dummy kommer inkluderas i modellen för att fånga den eventuella effekten som Donald Trump orsakat på handelsflödet och är därmed den intressanta variabeln för denna studie. Paneldata bestående av USA som importör och där EU-länderna motsvarar exportörerna över tidsperioden 2009-2019 kommer ligga till grund för den specificerade modellen för denna studie.

4.1 Empirisk modell

4.1.1 Gravitationsmodellen

Det var forskaren Jan Tinbergen som var först med att applicera Newton's lag om gravitation på området bilateral handel där hans budskap var att bilateral handel är positivt beroende på BNP-storleken av de två ekonomierna i fråga, samt att handeln var negativt beroende på distansen mellan de två ekonomierna (Chaney, 2018). Sambandet kan illustreras enligt följande:

$$M_{ijt} = (Y_{it} * Y_{jt} / D_{ij}) \quad (1)$$

Där M_{ijt} representerar handelsflödet mellan part i och part j vid tidpunkten t. Y_{it} och Y_{jt} står för BNP-värdet för ekonomi i respektive ekonomi j vid tidpunkten t och D_{ij} indikerar avståndet mellan de två handelsparterna. Enligt detta samband strukturerat av Tinbergen, blir alltså det sammanlagda bilaterala handelsflödet mellan två ekonomier större ju högre värde på BNP de båda ekonomierna har och mindre ju större avståndet är mellan de två ekonomierna.

Genom att ta den naturliga logaritmen av både vänster- och högerledet i gravitationsmodellen så som den ursprungligen ser ut blir resultatet en linjär modell som därmed blir användbar vid skattning med OLS-metoden. Det grundläggande sättet att presentera gravitationsmodellen inom handel blir således enligt (Shepherd, 2016):

$$\ln M_{ijt} = c + \beta_1 \ln Y_{it} + \beta_2 \ln Y_{jt} + \beta_3 \ln D_{ij} + e_{ijt} \quad (2)$$

Ett förtydligande här är att variablerna M_{ijt} , Y_{it} , Y_{jt} och D_{ij} har samma innebörd som i ekvation (1). Den tillagda variabeln e_{ijt} motsvarar en felterm.

4.1.2 Presentation av modell

De förklarande variablerna i gravitationsmodellen som används i denna uppsats består av totalt fem oberoende variabler, en trump-dummy och exportörsspecifika fixa effekter. Modellen ser ut som följande:

$$\ln M_{ijt} = \beta_1 + \beta_2 \ln GDP_{it} + \beta_3 \ln GDP_{jt} + \beta_4 \ln POP_{it} + \beta_5 \ln POP_{jt} + \beta_7 TRUMP_t + a_{ij} + e_{ijt} \quad (3)$$

Den beroende variabeln i denna modell är M_{ijt} och representerar värdet av importflödet till land i från land j vid tidpunkten t. Här kommer land i representera USA som importör och land j kommer motsvara de individuella EU-länderna som exportörer.

GDP_{it} och GDP_{jt} motsvarar land is- respektive land js BNP-värde vid tidpunkten t. Som gravitationsmodellens ursprungsform säger så beror bilaterala handelsflöden på storleken på parternas BNP-värden i linje med att ju större BNP-värden handelsparterna har desto mer handel.

Alltså förväntas för båda variablerna en positiv koefficient.

Variablerna POP_{it} och POP_{jt} indikerar land i och land j s befolkning vid tidpunkten t . Storleken på ländernas import- och export efterfrågan avgörs mycket av hur stora populationer länderna i och j har. Ju större befolkning desto högre import- och export efterfrågan och därför förväntas en positiv koefficient för både POP_{it} och POP_{jt} .

I syfte att besvara uppsatsens frågeställning så inkluderas en Trump-dummy med beteckningen $TRUMP_t$ dvs för att kunna avgöra ifall effekten på handeln mellan USA och EU efter att Trump tillträdde som president är betydelsefull eller inte. Effekten fångas genom att låta Trump-dummin ta värdet 0 under tidsperioden innan Trump blev president och värdet 1 efter det att Trump blev president. Året som skiljer dessa två tidsperioder åt är 2017 då Trump tillträdde som USAs president. Blir resultatet att β_7 är estimerad till ett signifikant positivt värde är tolkningen av detta att president Trump har haft en positiv effekt på handeln, dvs att handelsflödet har ökat i form av att importen till USA från EU har ökat. Andra möjliga utfallet är att β_7 blir estimerad till ett negativt värde. Ifall det negativa värdet är signifikant blir tolkningen av detta resultat att Trump har haft en negativ påverkan på handeln genom att importflödet från EU till USA har minskat efter år 2017. Hypotesen för Trump-dummin i denna studie är en negativ handelseffekt som redan har motiverats för och Trump-dummin förväntas därmed få en negativ koefficient.

Slutligen har exportörsspecifika fixa effekter a_{ij} lagts till i modellen för att fånga upp konstanta handelseffekter som är specifikt för ett landspar, dvs mellan USA och ett EU-land. För landsparet USA och Storbritannien är exempelvis det gemensamma språket och kolonial historia fixa effekter som har betydelse för handeln mellan just USA och Storbritannien. Eftersom ett gemensamt språk och kolonial historia inte är faktorer som ändras med tiden kan de därmed fångas upp av exportörsspecifika fixa effekter. Avståndet mellan USA och de olika EU-länderna är också något som fångas upp av de exportörsspecifika fixa effekterna i denna studie. Detta beror på att det endast är USA som används som importör. De exportörsspecifika fixa effekterna består av en mängd dummy-variabler, en för varje landspar, som totalt uppgår till 27 dummys eftersom vi totalt har 28 landspar av de 28 EU-länderna.

Tabell 2 visar en sammanfattande bild av variablerna med tillhörande hypoteser:

Tabell 2 – Hypoteser

Variabel	Hypotes-tecken
M_{ijt}	Beroende variabel
GDP_{it}	+ (positiv påverkan på handel)
GDP_{jt}	+ (positiv påverkan på handel)
POP_{it}	+ (positiv påverkan på handel)
POP_{jt}	+ (positiv påverkan på handel)
$TRUMP_t$	- (negativ påverkan på handel)

4.2 Estimeringsstrategi

Gravitationsmodellen för denna studie estimeras med hjälp av OLS. Programmet Eviews kommer användas för att importera datan och skatta gravitationsmodellen med hjälp av OLS-metoden. Användningen av OLS metoden sker dock inte problemfritt då vissa antaganden måste vara uppfyllda för att OLS ska ge oss trovärdiga resultat. De problem som har varit nödvändiga att ta hänsyn till i denna studie är heteroskedasticitet och autokorrelation, varav dess innebörd och hantering av de båda förklaras. Även hanteringen av paneldata i estimeringsprocessen presenteras nedan.

4.2.1 Heteroskedasticitet

Ett viktigt antagande när man använder sig av OLS är att feltermerna har konstant variation, vilket kallas homoskedasticitet. Det motsatta, alltså att feltermerna har varierande variation kallas heteroskedasticitet och gör att standardfelen blir felaktiga vilket i sin tur leder till missvisande statistiska värden (såsom t-värden och p-värden) och säkerhetsintervallen kommer vara onödigt breda eller för smala (Albert, 2020). De skattade koefficienterna skapade av OLS när heteroskedasticitet förekommer är inte heller effektiva, med andra ord är det då möjligt att skatta andra parametrar med ännu mindre varians än de skattade med OLS (Dougherty, 2016, s.293).

Ett sätt att hantera heteroskedasticitet är att använda sig av robusta standardfel istället för de vanliga standardfelen. Robusta standardfel kallas även heteroskedasticitets-konsistenta standardfel och är alltså väntevärdesriktiga och konsistenta även när heteroskedasticitet förekommer vilket också gör att t-värdena och F-värdena blir trovärdiga. Robusta standardfel påverkar dock inte skattningen av koefficienterna och därmed kommer de förbli ineffektiva (Dougherty, 2016, s.305-306). En inbyggd funktion i Eviews finns tillgänglig för detta ändamål.

4.2.2 Autokorrelation

Då paneldatan i denna studie innehåller en tidsserie dimension i form av årtal är det lämpligt att även ta hänsyn till autokorrelation vilket är ett vanligt problem vid tidsserieanalys.

Autokorrelation hotar antagandet om att inga feltermer får vara korrelerade med varandra i urvalet av data, vilket är ett av de antagande som ska vara uppfyllt vid användning av OLS (Albert, 2020). I tidsserier är det naturligt att observationerna påverkar varandra och därav blir också feltermerna korrelerade, vilket är fallet vid autokorrelation. Hantering av autokorrelation i Eviews kan göras med samma verktyg som med heteroskedasticitet dvs med robusta standardfel (Eviews, 2020 a). Genom att använda standardfel som är robusta för både heteroskedasticitet och autokorrelation löser det därmed båda problemen och vi får trovärdiga resultat.

4.2.3 Icke-observerad heterogenitet

Icke-observerad heterogenitet betyder att det finns faktorer som påverkar den beroende variabeln fast som inte har inkluderats som oberoende variabler i regressionsmodellen. Anledningen till att

man vill ta hänsyn till detta i estimeringen av en modell är för att icke-observerad heterogenitet orsakar icke-väntevärdesriktighet i de skattade parametrarna (Gormley och Matsa, 2014).

Användandet av landsspecifika fixa effekter av paneldatan ger också automatiskt en lösning på problemet med icke-observerad heterogenitet. En av anledningarna till att paneldata är uppskattat är nämligen att användningen av paneldatan erbjuder en lösning på problemet kring icke-observerad heterogenitet vilket är ett ofta förekommande problem med tvärsnittsdata (som är en av dimensionerna i paneldatan) (Dougherty, 2016, s.529). De två olika tillvägagångssätten med paneldata, och som därmed också är två olika lösningar på problemet med heterogenitet är att använda sig av fixa- eller random effekter (Dougherty, 2016, s.532). För att avgöra ifall random- eller fixa effekter är mest lämpliga för denna studie har ett hausman test gjorts. Resultatet i hausman testet visade tydligt att fixa effekter är mest lämpade för denna studie, därmed avslås nollhypotesen om random effekter och den fixa effekter-estimatoren ger bättre, konsistenta resultat. En förklaring kring innebörden av de exportörsspecifika fixa effekterna har redan klargjorts i tidigare del av uppsatsen.

4.3 Data

Valet av exporterande länder (motsvarar land j i gravitationsmodellen) är EU-länderna som totalt uppgår till 28 länder. Valet av importör är USA. Därmed består datan av landspar där USA är importör och där EU-länderna motsvarar exportörer. Detta blir relevant för denna studie då Donald Trumps politik har gått åt ett mer protektionistiskt håll, och det blir då intressant att undersöka huruvida import flödet av USA från EU-länder ökat eller minskat efter det att Trump blev president. Gravitationsmodellen fungerar även bäst med så stort antal länder som möjligt inkluderade och därför används alla 28 EU-länder som data för exportörer.

Vad gäller val av tidsperioder faller det i denna uppsats naturligt att titta på tidsperioden innan Trump blev president samt efter. Det har dock begränsats till Barack Obamas mandatperiod (2009-2016) där Trump-dummys tar värdet 0. Därefter tar Trump-dummys värdet 1 under perioden 2017-2019 som motsvarar Donald Trumps tid som USAs president. Året 2020 är inte

involverat pga att uppsatsen skrivs under detta år och därmed finns inte tillgänglig data än för 2020.

Datan för den beroende variabeln M_{ijt} är importdata för USA från de olika EU-länderna hämtad från FNs databas *Comtrade* (United Nations, 2020). För variablerna *GDP* och *POP* är datan hämtad från The World Banks databas *World Development Indicators* och representerar BNP-värdet och befolkningen för respektive land vid de olika tidpunkterna som i denna studie kommer vara på årsbasis under den valda tidsperioden (The World Bank, 2019 a b).

5 Empiriska resultat och analys

Gravitationsmodellen skattas med OLS-metoden. Utifrån detta resultat görs en tolkning på varje enskild variabel och dess betydelse genom att granska koefficienternas tillhörande p-värden samt att titta på koefficientens värde och tecken. Slutligen görs en känslighetsanalys där modellen och datan ändras för att se hur robust och hållbart resultatet är.

5.1 Huvudresultat

Nedan presenteras de skattade parametrarna och deras tillhörande p-värde av modell (3):

Tabell 3 – Huvudresultat

Beroende variabel: lnImport (Importflöde från EU-land till USA)

<i>Variabel</i>	<i>Koefficient (P-värde)</i>
lnGDP_imp	1,157 (0,248)
lnGDP_exp	0,350** (0,036)
lnPOP_imp	6,296

	(0,251)
lnPOP_exp	-3,191*** (0,000)
TRUMP (dummy)	-0,133*** (0,001)

***p<0,01, **p<0,05, *p<0,1

Tidsperiod: 2009-2019

Antal observationer: 308

Bilaterala fixa effekter: Ja

Robusta standardfel: Ja

R² = 0,988

5.2 Tolkning av resultat

För tolkningen av de kontinuerliga förklarande variabelernas koefficienter gäller att de tolkas som elasticiteter eftersom de är logaritmerade i modellen (Dougherty, 2016, s.201-202). En ökning av en kontinuerlig förklarande variabel med 1% innebär då att den beroende variabeln, alltså importflödet från EU-länderna till USA ökar eller minskar med (β) procent beroende på vilket tecken β -värdet har givet att de andra kontrollvariablerna hålls lika. Trump-dummin är dock inte logaritmerad och tolkas inte som en elasticitet. Här används istället formeln $(e^{\beta}-1) \times 100$ för att få fram procentförändringen på importflödet från EU till USA från perioden när Trump var president jämfört med när Obama var president givet att resterande förklarande variabler hålls oförändrade.

Variabeln för importörens BNP motsvarande GDP_imp visar värdet 1,157 på koefficienten med ett tillhörande p-värde på 0,248. På grund av att p-värdet är högre än 0,1 som motsvarar den 10 procentiga (och högsta) säkerhetsnivån så räknas detta som en nolleffekt och variabeln uppfyllde därmed inte dens hypotes om en positiv påverkan på handeln i denna studie. Exportörernas

BNP-värden fick däremot en skattad koefficient i linje med dens hypotes. Koefficienten för $\ln GDP_exp$ visar värdet 0,350 och p-värdet 0,036 vilket är under den fem procentiga säkerhetsnivån och kan därför räknas som statistiskt signifikant. Skulle EU-ländernas BNP-värden totalt öka med 1% skulle alltså, utifrån detta resultat, importflödet från EU till USA öka med 0,35% givet att resterande kontrollvariabler hålls konstanta och hypotesen om att exportörernas BNP-värden har en positiv påverkan på transatlantisk handel är uppfylld.

Koefficienten för importörens befolkning $\ln POP_imp$ visar, precis som koefficienten för importörens BNP, en nolleffekt på grund av det höga p-värdet på 0,251 och är därför inte signifikant. Exportörernas befolkning som motsvarar variabeln $\ln POP_exp$ visar i tabell 3 ett negativt värde på -3,191 med p-värdet 0,000. Det låga p-värdet gör den skattade koefficienten statistiskt signifikant och värdet på koefficienten kan tas med i beaktning. Att koefficienten visar ett negativt värde är rimligt då den tolkas som effekten av EU-ländernas befolkningsökning givet att alla andra förklarande variabler hålls konstanta. Att en befolkningsmängd ökar och BNP samtidigt hålls konstant innebär att BNP per capita minskar vilket är just det som befolkningsvariabeln motsvarar i denna studie. Därmed uppfyller dock inte koefficienten till denna variabel dens tillhörande hypotes om en positiv påverkan på transatlantisk handel. Givet resultatet i tabell 3 tolkas alltså koefficienten till $\ln POP_exp$ som att om EU-ländernas befolkning hade ökat (givet att alla andra förklarande variabler hålls konstanta) med 1% så skulle importflödet till USA från EU minskat med 3,191%.

Den intressanta variabeln för denna studie är Trump-dummys som tar värdet 0 under perioden 2009-2016 och värdet 1 under 2017-2019. I OLS-skattningen visar resultatet på parametern av Trump-dummys ett negativt värde på -0,133 med ett tillhörande p-värde på 0,001. Med detta resultat kan alltså en slutsats dras om att importflödet från EU till USA har minskat under Donald Trumps mandatperiod tack vare det låga p-värdet. Den procentuella förändringen från Obamas tid som president till Trumps mandatperiod fås fram utav formeln $(e^{-0,133}-1) \times 100$ vilket ger värdet -12,453. Tolkningen av Trump-dummys koefficient blir därmed att importflödet från EU till USA har alltså minskat med ca 12,5% under Trumps mandatperiod 2017-2019 jämfört med tiden Obama var USA:s president 2009-2016 givet att resterande kontrollvariabler hålls konstanta. Trump-dummys uppfyller här sin hypotes om en negativ påverkan på transatlantisk

handel och en negativ Trump-effekt på transatlantisk handel kan konstateras utifrån resultatet i tabell 3.

5.3 Känslighetsanalys

Frågeställningen som denna studie syftar till att besvara kan undersökas på flera olika sätt och resultatet i tabell 3 visar endast ett utifrån flera möjliga resultat. Beroende på hur robust resultatet är så kan olika slutsatser därefter dras som hjälper till att besvara studiens ändamål. För att testa robustheten av resultatet görs en känslighetsanalys genom modifiering av data och metod på fyra olika sätt. Först genom att tillägga en kontrollvariabel i modellen som motsvarar en tidstrend, sedan genom att ändra Trump-dummin till att ta värdet 1 redan år 2016 istället för 2017, därefter utesluts de exportörsspecifika fixa effekterna och slutligen kombineras de två sista modifieringarna. Resultaten av de fyra olika modifieringarna hänvisas till Appendix 1.

5.3.1 Tillägg av kontrollvariabel

Det första sättet att testa robustheten av resultatet i tabell 3 görs genom att utöka de förklarande variablerna i modellen med en tidstrendsvariabel. Detta görs för att handel generellt sett alltid haft en uppåtgående trend och därför kan denna trend ha en positiv påverkan även i denna studie och vara en lämplig variabel att ha med för att se huruvida den är betydelsefull eller inte. På grund av handelns historiska uppåtgående tidstrend får denna variabel hypotesen om en positiv påverkan på transatlantisk handel. Tidstrendsvariabeln betecknas med $\ln T_t$ och är en linjär tidstrend som tar värdet 1 under det första året av det använda urvalet av tid, värde 2 andra året i vårt urval av tid osv. Totalt är 11 år inkluderade i urvalet av tidsperiod och tidstrenden kommer därför ha värde 11 under det sista observerade året. Tillsammans med modellens dummy-variabel är tidstrenden dessutom en av modellens två diskreta variabler som har ett begränsat urval av värden och deras koefficienter tolkas därför inte som elasticiteter till skillnad från koefficienter till kontinuerliga variabler.

Resultatet i tabell 4 i Appendix 1 visar en nolleffekt av Trump-dummin till följd av inkluderandet av tidstrendsvariabeln i modellen. Koefficienten för Trump-dummin får här värdet -0,045 med p-värdet 0,448 som är över säkerhetsnivån på 10% vilket gör detta resultat ett icke-signifikant resultat och gör att en slutsats om en Trump-effekt på handeln mellan USA och

EU inte kan dras. Däremot visar tidstrends-variabelns koefficient ett värde på 0,268 med p-värdet 0,012 vilket är en positiv signifikant koefficient vilket också var i linje med dens hypotes om att handel generellt sett har ökat med tiden och därför har en positiv påverkan på handel generellt. Eftersom inkluderandet av tidstrenden påverkade Trump-dummyns koefficient markant med en nolleffekt verkar det troligt att tidstrenden möjligtvis fångar upp Trump-effekten så att den därmed inte blir synlig. Ett robust resultat av en specifik koefficient ska mestadels bestå vid modifieringar av modell och data, därmed är det rimligt att anta att inkluderandet av tidstrenden har visat en minskning av robustheten av resultatet i tabell 3. Även resterande variabler i modellen påverkas betydelsefullt av tidstrenden vilket stödjer antagandet om en låg robusthet av resultatet i tabell 3.

5.3.2 Ändring av Trump-dummy

Genom att låta trump-dummyn ta värdet 1 under perioden 2016-2019 istället för 2017-2019 utvidgas tidsspannet för den eventuella Trump-effekten och därmed kan möjligheten öka för att hitta en effekt. Det var också under 2016 som det amerikanska valet hölls där Trump tog hem segern och det var under detta år världen blev upplysta om i vilken riktning Trumps politik skulle gå och vilka planer Trump hade att genomföra som USA:s president. Redan här fick alltså världen en allmän bild av Donald Trump och därför kan det anses rimligt att inkludera år 2016 i Trump-dummyn i modell (3) för att se om Trump-dummyns koefficient får ett betydelsefullt resultat även med hänsyn till år 2016. För att förtydliga så görs denna modifiering alltså av modell (3) och därmed är tidstrenden inte inkluderad som en förklarande variabel.

Denna modifiering av datan ändrade Trump-dummyns koefficients värde till -0,101 med p-värdet 0,067. Den procentuella förändringen från perioden 2009-2015 till 2016-2019 blir således: $(e^{-0,101}-1) \times 100 = -9,607$ vilket innebär en minskning av importflödet till USA från EU på 9,6% under perioden 2016-2019 jämfört med perioden 2009-2015. Förändringen på -9,6% är mindre än förändringen på -12,5% som genererades av studiens huvudresultat i tabell 3 vilket är rimligt med tanke på att Trump blev president först 2017 och kunde inte förrän det år föra sin handelspolitik och få faktisk påverkan på handeln. Detta resultat stödjer alltså hypotesen om en redan existerande negativ Trump-effekt på transatlantisk handel år 2016. Signifikansen av

Trump-dummysn består av denna modifiering och den enda variabeln vars skattade koefficient förlorar signifikans är variabeln för importörens BNP värden motsvarande $\ln GDP_imp$.

5.3.3 Uteslutande av fixa effekter

De exportörsspecifika fixa effekterna fångar upp effekter som är specifika för ett visst landspar som motsvarar USA och ett EU-land och som inte förändras över tid och därmed är konstanta. Som tidigare nämnt så är gemensamt språk och avståndet mellan importör och exportör exempel på bilaterala fixa effekter som har betydelse för handel. Av denna studies urval av data som består av 28 olika landspar är det dock bara Storbritannien som har ett gemensamt språk och kolonial historia med USA. Avståndet mellan USA och de olika EU-länderna skiljer sig inte avsevärt mycket då avståndet mellan USA och EU är långt oavsett vilket EU-land som USA importerar från och EU-länderna ligger ganska kompakt till varandra och därför är det möjligt att avståndet, i denna studie, inte nödvändigtvis har en betydelsefull påverkan. Detta gör att det kan vara intressant att se hur resultatet i studien blir genom att utesluta de exportörsspecifika fixa effekterna i metoden.

Genom att utesluta de fixa effekterna i metoden får Trump-dummysn koefficient värdet $-0,204$ med ett p-värde på $0,000$. Med det låga p-värdet som gör koefficientens värde statistiskt signifikant är det därmed rimligt att anta att de exportörsspecifika fixa effekterna inte nödvändigtvis behövs tas i beaktning för att fånga upp Trump-effekten vilket möjligtvis kan förklaras av att det endast är Storbritannien som har språket gemensamt och att avstånden inte spelar stor roll i denna studie. Den procentuella förändringen i USA:s importflöde från EU från Trumps mandatperiod jämfört med Obamas tid som president uppgår till: $(e^{-0,204}-1) \times 100 = -18,5\%$ vilket är en betydligt större minskning än $-12,5\%$ som genererades från studiens huvudresultat med exportörsspecifika fixa effekter inkluderat. Att uteslutandet av de fixa effekterna leder till en förändrad negativ Trump-effekt är rimligt då färre förklarande faktorer beaktas i modellen. Trump-dummysn koefficient behåller sin höga signifikans genom denna modifiering vilket kan ha att göra med att de fixa effekterna inte nödvändigtvis behöver inkluderas i modellen. Slutsatsen från studiens huvudresultat om att en negativ Trump-effekt kan antas på transatlantisk handel under president Trumps mandatperiod stöds alltså även vid utelutande av de fixa effekterna i den empiriska strategin. Resterande förklarande variabler i

modellen får signifikant annorlunda värden på koefficienterna vilket dock sänker robustheten för deras skattade koefficienter i studiens huvudresultat.

5.3.4 Kombination av ändring av Trump-dummy och uteslutande av fixa effekter

Valet att kombinera de två sista modifieringarna av känslighetsanalysen baseras på nyfikenhet på resultatet ifall uteslutandet av de fixa effekterna skulle kunna ge en större negativ Trump-effekt även när Trump-dummys börjar värdet 1 år 2016. Uteslutandet av de exportörsspecifika fixa effekterna gav ett så pass betydelsefullt resultat på Trump-dummys koefficient att det möjligtvis också kan leda till en större negativ signifikant Trump-effekt även under perioden 2016-2019. Genom att ta bort de fixa effekterna och låta Trump-dummys ta värdet 1 redan 2016 visas återigen en negativ koefficient på Trump-dummys med värdet -0,122 med p-värdet 0,016. Den procentuella förändringen blir här $(e^{-0,122}-1) \times 100 = -11,5\%$, vilket är en större förändring än den på 9,6% som fick fram av att ändra Trump-dummys men att fortfarande inkludera exportörsspecifika fixa effekter. Detta ligger alltså i linje med hypotesen om att uteslutandet av de fixa effekterna kan leda till en större negativ procentuell förändring även när Trump-dummys tar värdet 1 redan 2016. Detta resultat stödjer också det tidigare antagandet om att Trump-effekten är större under perioden 2017-2019 än perioden 2016-2019, troligtvis på grund av att det är först 2017 president Trump kunde genomföra sin handelspolitik.

Förutom tillägget av tidstrendsvariabeln som gav Trump-dummys en nolleffekt så stödjer känslighetsanalysens modifieringar slutsatsen om att det skett en negativ påverkan på transatlantisk handel sedan Donald Trump tillträdde som president 2017. Den visar också att en negativ Trump-effekt redan fanns 2016 men i en mindre storlek. Att inkludera tidstrenden vid skattning av modellen visar sig resultera i en nolleffekt på Trump-dummys koefficient vilket gör att en slutsats om att det skett en Trump-effekt på transatlantisk handel inte kan dras utifrån modellen med en tidstrend inkluderad vilket gick emot dens tillhörande hypotes. Uteslutandet av de fixa effekterna resulterade i en större negativ Trump-effekt på transatlantisk handel jämfört med resultatet från när de fixa effekterna var inkluderade i modellen. Resultaten från känslighetsanalysen stödjer alltså till majoritet den huvudsakliga slutsatsen om en negativ Trump-effekt från studiens huvudresultat som hjälper till att besvara uppsatsens frågeställning.

Däremot kan en stark robusthet av resultatet i tabell 3 inte antas på grund av känslighetsanalysens olika resultat (se Appendix 1).

6 Sammanfattning och slutsatser

Denna studie har syftat till att undersöka huruvida president Trump haft någon signifikant effekt på handeln mellan USA och EU där paneldata i form av landspar har använts för OLS-estimering av en gravitationsmodell. Tidsperioden som beaktas är 2009-2019 där Trump-effekten fångas upp av en Trump-dummy som tar värdet 1 under 2017-2019. Utifrån studiens huvudresultat samt resultaten från känslighetsanalysen verkar resultatet vara känsligt mot hur den använda modellen ser ut och vilken metod man använder då de förklarande variabelernas koefficienters värden skiljer sig betydelsefullt åt. Med undantag för modifieringen genom att inkludera en tidstrend som en kontrollvariabel så visade alla resultat ett signifikant värde på Trump-dummyns koefficient som kontinuerligt visade ett negativt värde vilket resulterade i en negativ procentuell förändring i importflödet från EU till USA under Trumps mandatperiod jämfört med tiden som Obama var president. Detta har alltså resulterat i att hypotesen om att president Trump haft en negativ effekt på transatlantisk handel är uppfylld utifrån resultaten av denna studie.

Som svar på frågeställningen *“har president Trump haft någon effekt på handelsflödet mellan USA och EU, i så fall vilken?”* är det alltså utifrån studiens huvudresultat och känslighetsanalysens resultat i tabellerna 5,6 och 7 man kan anta att president Trump haft en negativ effekt på handelsflödet mellan USA och EU. Eftersom storleken på Trump-effekten skiljer sig betydelsefullt åt beroende på vilket resultat man utgår ifrån, och därmed inte är fullständigt robust beslutas det att uppsatsens frågeställning besvaras med hjälp utav studiens huvudresultat eftersom det är den modell som är lämpligast rent ekonometriskt. Att inkludera en tidstrend, modifiera Trump-dummyn och att utesluta de fixa effekterna görs för att testa huvudresultatets robusthet och är alltså inget som beaktas i studiens huvudmodell. Detta på grund av att exempelvis både Trump-dummyn bör ta värdet 1 år 2017 för ett rättvist resultat och de fixa effekterna bör inkluderas för att ta hänsyn till konstanta bilaterala effekter mellan USA och EU-länderna. Till följd av detta blir svaret att det är sannolikt att president Trump haft en

negativ effekt på handelsflödet mellan USA och EU i form av en minskning av USA:s importflöde från EU på ca -12,5% baserat på studiens huvudresultat.

Viktigt dock att hela tiden komma ihåg genom denna studie är att den skattade Trump-effekten endast fångas av en tidsfångande dummy variabel där flera andra faktorer kan spela roll i handelsrelationen mellan USA och EU och därmed behöver inte Trump-dummin spegla en effekt enbart orsakad av Donald Trump. Dock är Trumps tillträdande som USA:s president kanske den mest betydelsefulla händelsen från år 2017 när det kommer till USA:s och EU:s handelsrelation och det är därmed rimligt att anta att Trump-dummin till majoritet speglar en effekt orsakad av Trump. Exempel på tidsmässiga faktorer som också kan spela roll i detta är finanskrisen 2008 som höll i ånda till 2010 (Sveriges Riksbank, 2018), och osäkerhet gällande EU och Brexit som beslutades om i juni 2016 (SVT, 2017 b).

Intressant för framtida forskning inom detta ämne är att vidare utveckla ämnet genom att exempelvis undersöka ifall Trumps påverkan på transatlantisk handel varit större hos höginkomst- eller låginkomstländer inom EU. Samt att inkludera flera andra länder än bara EU-länderna för ett bredare perspektiv. Ett annat möjligt sätt att genomföra studien på är att mäta den politiska osäkerheten från Trumps ageranden genom att exempelvis definiera osäkerheten som skillnaden mellan den förväntade tullen och den faktiska tullen för att få fram ett samband mellan det och transatlantisk handel istället för att fånga upp effekten genom en dummy-variabel, likt metoden i de nämnda tidigare studierna om osäkerhet och handel.

Denna studie bidrar till den ekonomiska litteraturen genom att applicera tidigare teorier om att politisk osäkerhet påverkar handelsflöden negativt på ett aktuellt och konkret fall: USA:s nuvarande president Donald Trump. Uppsatsens resultat stödjer teorin och ger incitament för slutsatser om hur ett presidentskap av en enskild person kan ha för inflytande på internationell handel. Det blir här också möjligt att anta att en president alltså kan påverka ett handelsflöde utan att införa större faktiska handelshinder som tullar med tanke på att de enda tullarna som införts mot EU från USA under Trumps mandatperiod är stål- och aluminiumtullarna, till skillnad från alla tullar som införts mot Kina.

Referenser

Albert, 2020. *Key Assumptions of OLS: Econometrics Review*. [Elektronisk] Tillgänglig på: <https://www.albert.io/blog/key-assumptions-of-ols-econometrics-review/> Hämtad: 2020-11-30.

Carballo, Jeronimo - Kyle Handley - Nuno Limao, 2018. *Economic and Policy Uncertainty: Export dynamics and the value of agreements*, [Elektronisk] Tillgänglig på: https://www.nber.org/system/files/working_papers/w24368/w24368.pdf Hämtad: 2020-11-26.

Chaney, Thomas, 2018. "The Gravity Equation in International Trade: An explanation". *Journal of Political Economy*, vol 126, nr 1, s. 150-177.

Chipman Koty, Alexander - Dorcas Wong, 2020, "The US-China Trade War: A Timeline", *China Briefing*, [Elektronisk] Tillgänglig på: <https://www.china-briefing.com/news/the-us-china-trade-war-a-timeline/> Hämtad: 2020-12-11.

CNN, 2020. *NAFTA is officially gone. Here's what has and hasn't changed*, [Elektronisk] Tillgänglig på: <https://edition.cnn.com/2020/07/01/politics/usmca-nafta-replacement-trump/index.html> Hämtad: 2020-11-30.

Congressional Research Service, 2019, *Trade Promotion Authority (TPA): Frequently Asked Questions*, [Elektronisk] Tillgänglig på: <https://fas.org/sgp/crs/misc/R43491.pdf> Hämtad: 2020-12-10.

Devereaux Lewis, Caitlain, 2016. *Presidential Authority over Trade: Imposing Tariffs and Duties*. [Elektronisk] Tillgänglig på: <https://fas.org/sgp/crs/misc/R44707.pdf> Hämtad: 2020-11-24.

Dougherty, Christopher, 2016. *Introduction to econometrics*. Uppl 5. Oxford: Oxford University Press.

Gormley, Todd A - David A Matsu, 2014. "Common Errors: How to (and not to) Control for Unobserved Heterogeneity", *Review of Financial Studies*, vol 27, nr 2, s. 617-661.

Handley, Kyle – Nuno, Limao, 2017. "Policy Uncertainty, Trade and Welfare: Theory and Evidence for China and the United States", *American Economic Review*, vol 107, nr 9, s.2731-2783.

Kommerskollegium, 2020:

- a) Kommerskollegium, 2020. *USA:s tullar på stål och aluminium*. [Elektronisk] Tillgänglig på:

<https://www.kommerskollegium.se/importera--exportera/handla-utanfor-eu/handelskonflikten-mellan-usa-och-eu/usas-tullar-pa-stal-och-aluminium/> Hämtad: 2020-11-30.

- b) Kommerskollegium, 2020. *EU:s motåtgärder mot USA:s ståltullar*. [Elektronisk] Tillgänglig på:

<https://www.kommerskollegium.se/importera--exportera/handla-utanfor-eu/handelskonflikten-mellan-usa-och-eu/eus-motatgarder-mot-usas-staltullar/> Hämtad: 2020-11-30.

Nationalencyklopedin, 2020. *handelskrig*, [Elektronisk] Tillgänglig genom Lunds Universitet på: <https://www-ne-se.ludwig.lub.lu.se/uppslagsverk/encyklopedi/l%C3%A5ng/handelskrig> Hämtad: 2020-12-11.

Osnago, Alberto - Roberta Piermartini - Nadia Rocha, 2015. *Trade policy uncertainty as barrier to trade*. [Elektronisk] Tillgänglig på: https://www.wto.org/english/res_e/reser_e/ersd201505_e.pdf Hämtad: 2020-12-1.

Shepherd, Ben, 2016. *The Gravity Model of International Trade: A user guide (an updated version)*. [Elektronisk] Tillgänglig på: <https://www.unescap.org/sites/default/files/GravityUserGuide-REVISED-02.pdf> Hämtad: 2020-11-30.

Sveriges Riksbank, 2018, *Finanskrisen 2007-2010*, [Elektronisk] Tillgänglig på: <https://www.riksbank.se/sv/finansiell-stabilitet/riksbankens-uppdrag-inom-finansiell-stabilitet/krisshantering-vid-en-finansiell-kris/finanskrisen-2007-2010/> Hämtad: 2020-12-29.

SVT, 2017:

- a) SVT, 2017. *Trump går ur TPP-förhandlingarna*. [Elektronisk] Tillgänglig på: <https://www.svt.se/nyheter/utrikes/trump-gar-ur-tpp-forhandlingarna> Hämtad: 2020-11-30.
- b) SVT, 2017. *Allt du behöver veta om brexit – och lite till*. [Elektronisk] Tillgänglig på: <http://pejl.svt.se/brexit/> Hämtad: 2020-12-29.

The World Bank, 2019:

- a) The World Bank, 2019. *World Development Indicators*, Data: “GDP (current US\$)”, [Elektronisk] Tillgänglig på: <https://datatopics.worldbank.org/world-development-indicators/themes/economy.html> Hämtad: 2020-12-05.
- b) The World Bank, 2019. *World Development Indicators*, Data: “Population, total”, [Elektronisk] Tillgänglig på: <https://datatopics.worldbank.org/world-development-indicators/themes/people.html> Hämtad: 2020-12-05.

United Nations, 2020. *UN Comtrade Database*, [Elektronisk] Tillgänglig på: <https://comtrade.un.org/data/> Hämtad: 2020-12-05.

United States Trade Representative, 2020. *Trade Promotion Authority*, [Elektronisk] Tillgänglig på: <https://ustr.gov/trade-agreements/other-initiatives/Trade-Promotion-Authority> Hämtad: 2020-12-10.

World Trade Organization, 2020. *Glossary term: MFN (Most favoured nation) tariff*. [Elektronisk] Tillgänglig på: https://www.wto.org/english/thewto_e/glossary_e/mfn_tariff_e.htm Hämtad: 2020-12-14.

Appendix 1. Känslighetsanalyser

Tabell 4 – Tillägg av kontrollvariabel: tidstrend

Beroende variabel: *lnImport* (Importflöde från EU-land till USA)

<i>Variabel</i>	<i>Koefficient (P-värde)</i>
lnGDP_imp	2.760** (0,011)
lnGDP_exp	0.228 (0,116)
lnPOP_imp	-12.309 (0,151)
lnPOP_exp	-3.083*** (0,000)
lnT	0.268** (0,012)
TRUMP (dummy)	-0,045 (0,448)

*** p<0,01, **p<0,05, *p<0,1

Tidsperiod: 2009-2019

Antal observationer: 308

Exportörsspecifika fixa effekter: Ja

Robusta standardfel: Ja

R² = 0.988

Tabell 5 – Ändring av Trump-dummy

Beroende variabel: lnImport (Importflöde från EU-land till USA)

<i>Variabel</i>	<i>Koefficient (P-värde)</i>
lnGDP_imp	-0,528 (0,660)
lnGDP_exp	0,295* (0,081)
lnPOP_imp	15,645** (0,018)
lnPOP_exp	-3,150*** (0,000)
TRUMP (dummy)	-0,101* (0,067)

***p<0,01, **p<0,05, *p<0,1

Tidsperiod: 2009-2019

Antal observationer: 308

Exportörsspecifika fixa effekter: Ja

Robusta standardfel: Ja

R² = 0,988

Tabell 6 – Uteslutande av fixa effekter

Beroende variabel: lnImport (Importflöde från EU-land till USA)

<i>Variabel</i>	<i>Koefficient (P-värde)</i>
lnGDP_imp	-1,255 (0,258)
lnGDP_exp	1,429*** (0,000)
lnPOP_imp	18,347*** (0,003)
lnPOP_exp	-0,367 (0,155)
TRUMP (dummy)	-0,204*** (0,000)

***p<0,01, **p<0,05, *p<0,1

Tidsperiod: 2009-2019

Antal observationer: 308

Exportörsspecifika fixa effekter: Nej

Robusta standardfel: Ja

R² = 0,854

Tabell 7 – Kombination av ändring av Trump-dummy och uteslutande av fixa effekter

Beroende variabel: lnImport (Importflöde från EU-land till USA)

<i>Variabel</i>	<i>Koefficient (P-värde)</i>
lnGDP_imp	-4,108*** (0,006)
lnGDP_exp	1,428*** (0,000)
lnPOP_imp	33,478*** (0,000)
lnPOP_exp	-0,365 (0,157)
TRUMP (dummy)	-0,122** (0,016)

***p<0,01, **p<0,05, *p<0,1

Tidsperiod: 2009-2019

Antal observationer: 308

Exportörsspecifika fixa effekter: Nej

Robusta standardfel: Ja

R² = 0,854
